

Uit: **“Studien zur Geschichte der Stadt Xanten, 1228-1978”** 1983. Uitgeverij Rheinland, Keulen. ISBN 3-7927-0749-7. Alfons Alders: Vynen, Die „Königlichen“ Höfe, blz. 345 en 346.

GESTHUYSEN, het oorspronkelijke boerenbedrijf, dat vermoedelijk in de tijd van Karel de Grote is ontstaan en dat spoedig daarna werd opgedeeld in twee bedrijven, Wertshof en Lamershof, waar later nog Heyershof bijkwam. In de 11de eeuw ontstonden de koninklijke (d.w.z. belastingtechnisch overheids eigendom) GESTHAUSERHOF en de Maashof. De sinds 1467 veel genoemde schepenen (lid van een juryrechtbank, ook wel wethouder) uit Gesthuysen zijn als Lamert/Lamberts van G. (van de Lamershof), Maes van G. (van de Maashof) en Gerloch/Geirlich van G. (vermoedelijk Wertshof of Heyershof) aangeduid. De buiten hen slechts ‘van Geisthuysen’ genoemden, b.v. in 1467 Heinrich van G., in 1528 Johan van G., in 1568 Gerit van G. en in 1622 Johan van G. horen waarschijnlijk bij de verdwenen dominiale boerderij. Deze was 41 morgen en 531 roeden* groot. Latere bewoners: in 1700 Johan Gesthuysen en Johanna Tenort enz. zie onder Wertshoff.

LAMERSHOF (2001: Joseph Kösters), eigendomsrecht regio Kleef, in 1484 van het klooster Marienbaum gekocht, tot 1802 in zijn bezit. Grootte 32 morgen 383 roeden, pachter: 1700 Gert Hülskes en Marg. Calenberg, hun dochter Johanna († 1772) trouwt rond 1740 Jan Betray († 1803). Hun nakomelingen zijn zeer talrijk in Vynen en omgeving.

HEYERSHOF (2001: Johann Tepferdt), behorende tot de koninklijke domeinen, 1700 S. Exc. van Spaen behorend, grootte tien morgen 538 roeden. Bewoners: 1700 Wilh. Ingenhaeg gen. Heyers en Aleidis Elbers, 1763 Johann Paessens en Maria Peters.

WARDTS- of WERTSHOF (2001: Frau Schmitz), horende bij het Haus Butler. Vermoedelijk met Lamershoff de eerste nederzetting van Gesthuysen. Grootte 22 morgen en 262 roeden. Bewoners: in 1700 Henr. Wertz, later volg. de Gesthuysen-tak, die vermoedelijk van de dominiale boerderij kwam. In 1700 Johann G. en Joanna Tenort, in 1731 Joh.Heinrich G. en Aleidis Köpp, in 1777 Theodor G. en Maria Hülsken, in 1803 J.Heinrich G. en Wilhelmina van Bernum, in 1838 Engelbert G. en Hendrina Heimig; daar hun zoon J.Heinrich door huwelijk in Haffen gaat wonen sterft deze tak in Vynen met de ongehuwde “Welmohne” in 1896 uit.

MAASHOF (2001: Franz Gesthuysen). Op 17 maart 1364 wordt door rechter Elvert v. Vynen en de schepenen aldaar in een oorkonde vastgelegd dat Godert Eliassoen een in zijn bezit zijnde boerderij te Gesthuysen aan de Kalkarse Mariabroederschap schenkt. Rond 1700 pastoraat in Kalkar. Grootte 38 morgen en 81 roeden. De volgende tak is rond 1800 bewoner van de boerderij: voor 1700 H. Gesthuysen en Aleidis Koeppen, in 1710 Nikolaus G. en Theodora Broeckmans gen. Vienincks, in 1747 Johann G. en M.Th. Billemans uit Veen, in 1778 Johann G. en Margarete Terheggen, in 1832 Theodor G. en Joh.Elisabeth Hacks uit Issum, in 1869 P.Heinrich G. en Ida Paessens, in 1917 Johannes G. en Klara Verhalen, in 1960 Franz G. en Elisabeth Ebben van Bürk.

Genoemde plaatsen: Gesthuysen 12 km noord-west van Xanten (de coördinaten zijn 51° 43' 02 (51.717) noorderbreedte en 06° 22' 98 (6.383) oosterlengte), Vynen 8 km ten noord-west van Xanten, Haffen 15 km noord van Xanten over de Rijn, Veen 5 km en Issum 15 km zuidelijk van Xanten.

* Oude Duitse maten zijn zeer verwarrend (Booma 1987, Rockstuhl & Rockstuhl 1997, Trapp 2001, Verderhalven 1968). Als ze al dezelfde naam hebben, verschillen ze per periode, per stad en provincie. Deze maat is de „Hollandse morgen“ op kaarten van 1705 en 1763 (Alders 1983). Misschien is het de „Amsterdamse morgen“: 1 morgen = 600 roeden = 8129 meter² = 0.8129 hectare (Verhoeff 1982).